

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld.40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 132.

V Ljubljani, v četrtek 11. junija 1896.

Letnik XXIV.

Razvoj socijalne demokracije.

V naslednjih vrstah hočemo ob kratkem pojasniti, kako in kedaj je nastala socijalna demokracija. Ozko so spojena s tem zgodovinskim pregledom tri imena: Karol Marks, Friderik Engels in Ferdinand Lassalle.

a) Karol Marks se je rodil l. 1818 v Treviru; umrl je v Londonu v velikem bogastvu l. 1882. Bil je iz židovske rodovine; sam pa seveda ni imel nobene vere. V Bonnu se je učil prava z izvrstnim uspehom. Izgnan iz Nemčije, se je podal v Pariz, toda tudi od ondot so ga pregnali l. 1844 in l. 1848 iz Bruselja, kamor je pribežal. Iz Nemčije, kjer je nato s spisi in listi buril ljudi, je bežal v London, kjer je ostal do svoje smrti. Njegovo glavno delo je „Das Kapital“, katerega 1. zvezek je sam izdal. Velikega znanja in posebne nadarjenosti ne moremo odrekati temu možu, ki je vstvaril v svojem kapitalu nov evangelij, novo modroslovje. — Njegov slog je kratek, često neopiljen, a jedrnat. Z nebrojnimi podatki, s katerimi utemeljuje svoje trditve, se kar igra. V narodno-gospodarskem slovstvu ostane vedno neizbrisno njegovo ime v prvih vrstah. Kakor smo že pojasnili, zida vse svoje trditve na goli, dosledni materijalizem. V dokaz, da je materijalizem resničen, se niti ne spušča. Büchnerjev „Kraft und Stoff“ je igrača nasproti njegovemu sestavu. Marks je kot pravi žid velik v negaciji, velik v razdiranju, na znanstvenem sedežu — poulični agitator. Znamenito je tudi, da sta bila prijatelja z ostudnim židom — Henr. Heinejem.

b) Friderik Engels († 1895 v Londonu), isto tako židovske rodovine in isto tako vrlo bogat mož, je že pred letom 1848 vstopil z Marksom v zvezo. Pisal je mnogo, a vsem njegovim spisom se pozna, da so nastali vsled Marksovih idej. Vzlasti je skušal „znanstveno“ utemeljiti tako zvano materijalistično zgodovinsko naziranje. Pisal je o povstanku vere, pravdnosti, družine, države v tistem smislu, kot smo že preje naznanili. Celo na bogoslovsko polje se je upal. Par člankov je napisal o prakrščanstvu v Neue Zeit (1894), ki pa jasno kažejo, da mož ni imel drugega pred seboj, nego par zmedenih protestantskih racijonalističnih pisateljev. O slovstvu, ki nam slika krščanstvo prvih časov, nima nobenega pojma. Strastven in piker je kot Marks; v oholosti se kosa z njim, v nadarjenosti in pozitivnem znanju je pa daleč za njim. Vesel je, kadar ga umeva in more po svoje na široko razvleči njegove trditve.

c) Ferdinand Lassalle se je rodil l. 1825 v Vratislavi tudi iz židovske rodbine. Heine je bil tudi njegov prijatelj. V nravnem življenju je bil — ničemnik. Umrl je l. 1864 ranjen v dvoboju za voljo neke omožene ženske. Preje se je vlačil mej drugimi tudi z grofico Hatzfeldovo, ki ga je potem sama odločno pobijala. V modroslovskem oziru se je držal Hegla, kot Marks in Engels, v politiki je besno sovražil Avstrijo in strastno zagovarjal in pospeševal zjedinjeno Nemčijo pod pruskim žezlom. Ubogi sanjač, ki se je poleg tega vedno smešno oholo bahal s svojo učenostjo, je šel s Hatzfeldovo celo prosit Garibaldi-ja, naj napade Dunaj, da se na avstrijskih razvalinah popne zjedinjena Nemčija. Govoril je ognjevito. Zbiral je delavce in jih vnel s svojo izredno zgovornostjo. Dejali so mu „delavski

kralj“. Godil mu je ta naslov, saj je rad trdil sam o sebi, da piše vsako vrsto oborožen z vsem znanjem svojega stoletja. V narodnogospodarskih načelih je bil popolnoma Marksov, samo da je v čudni zvezi vedno povdarjal pomen židovstva in Nemštva. „Židje so bili skoraj povsod tisti, ki so začeli socijalizem ali ki so ga razširjali. V francoskem revolucijskem gibanju so igrali židje glavno ulogo“, piše sam, ki je z največjo ognjevitostjo slavil francosko revolucijo in njene voditelje.

Ti trije, ob kratkem omenjeni židje so dosegli — socijalno-demokratski svetniki. Nobeno socijalistično društvo ni brez njihovih podob; tudi v gostilne, katere obiskujejo sodrugi, skušajo spraviti te krivonose osrečevalce človeštva, dasi je prav za prav jedini Marks oče vsemu gibanju. L. 1848 je izdal ta mož s svojim židovskim prijateljem Marksom „manifest komunistične stranke“, v katerem je proglasil poziv: „Proletarci vseh dežel, združite se!“ Svoje ideje sta skušala potem razširjati s tiskom, a odločne stranke nista mogla ustanoviti. Lassalle je sicer pri shodih mnogo dosegel, toda ker ni bilo jednotnega vodstva, se ni skoraj nič doseglo. Zato je priredil Marks l. 1868 v Londonu velik mejnarodni delavski shod, kjer se je sklenilo na podlagi Marksovih načel mejnarodna delavska zveza, znana pod imenom — internacionale. Marks je izdelal pravila, ki so se vsprejela pri shodu v Genfu l. 1866. Po teh pravilih se je volil osrednji odbor, kateremu na čelu je bil zopet Marks in h kateremu so pripadali zastopniki raznih narodov. Vsako leto se je imel sklicati skupen shod. Bruseljski l. 1868 je sklenil, naj se namestu vere in sv. pisma uvede češčenje za gmotne koristi zaslužnih mož, Bazelski l. 1869 je dejal, da ima družba pravico zasebno last izpremeniti v splošno. Mejnarodna zveza je imela l. 1873 zadnji shod. Vzrok temu je bil upor mnogih pristašev proti samovoljnosti nemškega žida Marksa. Vzlasti ruski nihilist Bakunin se mu je uprl in jih mnogo potegnili za seboj.

Marksova načela pa vender niso zaspala. Pričela se je v njihovem smislu agitacija po raznih državah. Tako so n. pr. nemški zastopniki žida Marksa idej sklicali shod v Goto in so ondu pod vodstvom Bebla, Liebknechta in Grillenbergerja sklenili svoj načrt, ki pa ni bil všeč Marksu, ker se je preveč povdarjal narodni nemški značaj. Shoda so se namreč vdeležili tudi Lassallovci in so se združili z Marksovc. L. 1891 se je zato sklenil v Erfurtu nov načrt, ki popolnoma izraža Marksove misli.

Ta načrt velja do danes. — V Avstriji so nekateri bogati židji zatrosili že preje internacionale in, ko je ta prenehala so v protiverstvu zelo ugodni liberalni dobi pričeli izdajati več časopisov, sklicevali shode in tako preslepili mnogo ljudi. L. 1889 so se v Hainfeldu pri skupnem shodu združili in o binkošnih l. 1892 so spopolnili v nekoliko svoj prvi načrt. Kako se razvija socijalna demokracija do danes, je znano.

Kakor smo dokazali, so začeli to gibanje sami — židje in sami židje je tudi vodijo. Heine pravi po pravici v tem smislu: „Mi (židje) smo pokopali stari čas in spravili novi na dan in — boje se nas“.

Izveličarja so križali židje in sovraštvo, ki so je tedaj kazali razdivjani nevaležniki do njega, še ni umrlo. Temu sovraštvo se družijo dandanes pri mnogih židih — materijalizem in obojno: materijalizem in sovraštvo do krščanstva je rodilo — socijalno demokracijo. Marks je učenjak, a njegova učenost služi samo imenovanima dvema smerima.

Vodi in vlada jo materijalizem in sovraštvo do Kristusa. Njegovim učencem sta ostala ista znaka. In ti sedaj napadajo s pretvezo, da hočejo poskrbeti za boljšo bodočnost, srca krščanskega ljudstva in more v njih iznova Izveličarja; namesto njega pa sejejo semena podlega, Bogu in natori krivičnega materijalizma.

Boj proti socijalni demokraciji je torej določen. Glasi se: boj za Kristusa, boj proti materijalizmu! Tudi mej naš narod se seli židovska kuga. Kar je še mož na Slovenskem, v boj proti nji! Oživljajmo se vsi v ljubezni do svojega Odrešenika in v ti ljubezni kujmo orožje v obrambo svojih objektivno veljavnih vzorov proti brezbožnemu, protiduševnemu materijalizmu! Skušajmo rešiti po vseh svojih močeh mej seboj misel, da smo vstvarjeni od Boga in za Boga in da je naš konečni namen — komunizem neskaljene božje ljubezni v božjem gledanju! S tem se bomo ubranili socijalni demokraciji, s tem bomo pa tudi postavili trdne temelje gmotni sreči naroda, katerega sinovi smo in ki ga ljubimo!

Avstrijska delegacija.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je imel včeraj sejo, kateri je predsedoval grof Vetter.

Na vrsti je bil proračun vnanjega ministerstva. Vnanji minister grof Goluchowski je pri tej priliki podal podobo o vnanjem položaji. Govoru povzamemo nastopno:

Ob zadnjem zborovanji delegacij sta posebno dve vprašanji vzbujali pozornost evropske diplomacije, nemiri v Makedoniji in krvavi izgredi v Mali Aziji. — S skupnim postopanjem so evropske velevlasti udušile ogenj v pepelu, in k temu je mnogo pripomogel tudi avstrijski kabinet. Posebno resni so bili dogodki na Balkanu, ker se je bilo bati vstaje v vseh državah. Vsled pritiska evropskih vlad je Turčija s silo naredila mir. Istotako so velevlasti zaprečile večje nemire v Armeniji. Izprva se avstrijska vlada ni vtikala v akcijo, dasi je gojila sočutje s krščanskim prebivalstvom v Armeniji, ker se ni nadejala posebnih vspehov. Reforme so lepe na papirju, toda Turčija nima organov, sposobnih mož, ki bi mogli izvršiti obljubljene reforme. Ze obljuba novih reform je razburila turški fanatizem, in zgodila so se zločinstva in grozodejstva, ki so sramota za zgodovino 19. stoletja. (Pritrjevanje.)

Turški sultan je kazal dobro voljo, toda uprava je ovirala vsako pomoč. V najodločilnejšem trenutku pa so se razdvojile evropske velevlasti; jedna stran je odločno zahtevala reforme, druga pa je sultanu hotela prepustiti vso stvar. V pravem trenutku je avstrijska vlada dosegla zopet sporazumljenje in ohranila mir. Turčija, ki je bila v veliki nevarnosti, naj sedaj skrbi, da zabrani večje nemire in klanje nedolžnih ljudi, posebno pregnanjanje kristijanov, ki

se zopet ponavlja. Turčija mora pokazati, da ima še kaj življenja, kajti sicer je njeni najboljši prijatelji ne bodo mogli braniti ter obvarovati razpada.

Tudi sedanjih nemirov na Kreti je v prvi vrsti kriva slaba turška uprava. Treba boče v polnem obsegu izvršiti dogovor, ki določa avtonomijo uprave na Kreti.

Minister omenja prijateljske zveze z Nemčijo, ki je močna garancija miru. In ta zveza je sedaj trdnjša, ko kedaj preje. Ravno tako prijateljske in zaupne so avstrijske razmere do Italije. Avstrija želi, da Italija kmalu srečno konča vojsko v Afriki.

Rusija skuša ohraniti status quo, zato smemo zaupati ruski diplomaciji. Avstrija želi obstanek Turčije, neodvisnost in mirni razvoj balkanskih držav in da nobena velesila ne dobi premoči v Turčiji. In ker se Rusija drži teh načel, zato jo more v tej smeri Avstrija podpirati. Avstrija ne steza rok po Balkanu, a tudi ne more pustiti, da bi druga velevlast kalila ravnotežje.

Tudi z Rumunijo so naše razmere najboljše.

V Srbiji so vsled notranjih strankarskih bojev negotove razmere. Avstrija želi, da bi tudi v prihodnje mogla do Srbije ohraniti svojo blagohotnost.

V Bolgariji so zadnji čas zavladali normalni odnošaji. Upajmo, pravi minister, da si bode Bolgarija obvarovala svojo samostojnost ter red in notranji mir. S Francijo živimo v prijateljstvu, ker si naše koristi s francoskimi nikjer ne nasprotujejo.

Anglija je zahtevala za ekspedicijo proti Dongoli v gornjem Egiptu večjo svoto iz rezervnega zaklada egiptске blagajnice državnih dolgov. Avstrija, Nemčija in Italija so dovolile, Rusija in Francija pa sta ugovarjali iz političnih vzrokov, češ, da se denar ne sme porabiti v označeni namen. Konečno minister priporoča predlogo.

Delegat Kramar vpraša ministra: Ali se je ponovila trodržavna zveza in ali se je v pogodbi z Nemčijo obnovil dostavek glede vzhodne politike? Ali se je oziralo na Turčijo? Kaj namerava minister storiti, da se zboljšajo razmere s Srbijo? Katero stališče zavzema avstrijska politika nasproti nesoglasju mej Anglijo in Nemčijo v južni Afriki in nasproti diferencam mej Rusijo in Anglijo?

Delegat grof Wurmbrand vpraša, ali se je pri obnovitvi trodržavne zveze vsprejela nova določba.

Delegat Bareuther naglašava važnost trozveze.

Delegat grof Zedwitz polemizuje s Kramarjem, ki je trdil, da se je prepovedal uvoz srbskih prašičev na korist nekaterih ogerskih prašičerejev.

Vnanji minister je v daljšem govoru izjavljal, da se trozveza ni ponovila, temveč še obstaja, ter zagovarja avstrijsko postopanje nasproti Srbiji.

Po govoru delegata Russa je bila generalna debata končana.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. junija.

Dunajski antisemitje in ogerski militanti. V včerajšnjem listu smo poročali, da je vladni komisar zaključil shod političnega društva „Eintracht“, ker je dr. Lueger preostro bičal Mažarje in milenijsko slavnost. Vkljub temu pa niso hoteli mirovati vodje antisemitske stranke ter so priredili minulo sredo zvečer nov shod v neki dvorani v Praterju, katerega se je vdeležila neštivilna množica poslušalcev, posebno veliko pa je bilo navzočih zastopnikov rumunske in srbske kolonije na Dunaju. Kot govorniki so nastopili dr. Lueger, dr. Scheicher, Steiner, dr. Pattai in Dietrich. Po otvoritvi shoda se je prebrala cela vrsta brzojavk od rumunskih kolonij v Parizu, Sibirju, Bukarestu, Braili in drugih mestih. Govorniki so pojasnovali razne krivice, katere morajo trpeti nemažarski narodi na Ogerskem ter pozivljali v posebnih resolucijah vse tlačene narode, naj neustrašeno nadaljujejo boj proti mažarski oholosti. Razpravljalo se je tudi vprašanje glede obnove pogodbe z Ogersko in bančnega privilegija. Najostreje je seveda prijemal Mažare podžupan dr. Lueger. Govornik pravi, da so zgoraj vse premalo poučeni o ogerskih razmerah, ker sicer bi ne mogli mirno gledati zatiranja nemažarskih narodov. Reklo se mu je, pravi nadalje, da ne postane dunajski župan, dokler ne odneha z bojem nasproti Ogerski. To mu je pa popolnoma vse jedno. Dunajsko prebivalstvo je rešeno iz krempljev liberalizma in kadar boče osvobodjena cela Avstrija in Ogerska, tedaj je

rešena njegova naloga. Samo po sebi je umevno, da je našel njegov govor občno pohvalo. S tem govorom je pokazal vodja dunajskih antisemitov, da ga pri njegovih delih ne vodi gola sebičnost, kakor mu v jedno mer očitajo židovski liberalci, marveč jedino le sloboda tlačenih avstrijskih narodov.

Delegatji. Vojni odsek ogerske delegacije je imel v torek sejo, v kateri je vojni minister odgovarjal, da je pri izpitih propadlo več jednoletnih prostovoljcev, ker so se skoraj gotovo premalo učili. Daljša debata je bila o novi vojaški pripravnici na južnem Ogerskem. Včeraj je imel proračunski odsek avstrijske delegacije sejo, v kateri je delegat Kottulinsky zahteval vestnejši proračun in namesto drugih troškov boljše hrano za vojake in višjo plačo podčastnikom. Delegat Kramar graja rastoče vojne troške, prestrogo kazensko postopanje, zahteva dveletno vojaško službo in da se odpravi za prostovoljce drugo službeno leto, četudi ne napravijo častniškega izpita. Dalje naglašava, da treba jednega poveljnega jezika, toda častniki morajo znati jezik svojih vojakov. Tudi armadi treba ozirati se na narodne pravice. Vojni minister odgovarja, da se že pripravlja nov vojaški zakonik. Vsak častniški gojenec mora poleg nemščine znati še jeden drugi jezik. Višji častniki morajo znati jezik svojega polka. Da bi se vojaki odpuščali ob času žetve, je skoraj nemogoče.

Mažarska nestrpnost pokazala se je znova povodom zadnjih slavnostij. Kakor poroča neki ogerski list, so morali naročiti za varuha krone sv. Stefana Szlavy-ja poseben voz iz Dunaja, ker se ni hotel peljati v vozu, okrašenem z avstrijskim dvojnim orlom. Ravno tako so morali vozniki odstraniti od konjske oprave vse avstrijske grbe. Ako Mažari kažejo svojo nečuvstvo nestrpnost na tak način, potem ni čuda, ako zvesti avstrijski državljani strogo obsojajo mažarsko oholost ter navdušujejo tlačene nemažarske narode za boj zoper njihove tlačitelje. — Minuli ponedeljek se je pripetilo več nesreč pri slavnosti v Budimpešti. Rešilna družba je morala posredovati v 419 slučajih. Tudi značilno za „vzgleden“ red! Kaj bi se bilo še le zgodilo, ko bi bilo število obiskovalcev jednako onemu na praški razstavi!

Jules Simon, bivši francoski ministerski predsednik in notranji minister je umrl v ponedeljek popoldne po prejemu sv. zakramentov v Parizu. Jules Simon je postal z 22 letom profesor filozofije in bil izvoljen v letu 1848 v narodni zbor, kjer je pripadal zmernim republikancem. Leta 1851 je izgubil profesuro, ker se ni hotel ukloniti Napoleonu III., toda po njegovem padcu je dobil prejšnjo veljavo in je postal l. 1870 naučni minister. V letu 1875 je bil imenovan senatorjem in po preteku jednega leta se je povspel do časti ministerskega predsednika, katero je pa užival samo jedno leto. Pred šestimi leti je zastopal Francijo pri posvetovanju glede varstva delavcev v Berlinu. Kot pisatelj si je pridobil precejšno veljavo v znanstvenih in političnih delih. Nemški cesar je predsedniku Faure brzojavno naznanil svoje sožalje nad smrtjo Jules Simona.

Nemiri na Kreti. Ubegliki, ki v večjih četah zapuščajo Kreto ter iščejo varnega zavetišča na grški zemlji, pripovedujejo zelo grozne stvari. Jedna krščanska vas za drugo postaja žrtev roparskih turških tolpa, katere pa v njihovem počenjanju kaj marljivo podpirajo vojaki, katere je turška vlada poslala, da bi pomirali razburjene duhove. Prebivalci niso varni niti življenja niti imetja. Pa tudi v večjih mestih se nemiri znova ponavljajo. Prodajalnice se zapirajo in javni promet je skoro popolno ustavljen. Ako pojde tako dalje, napoči prej ali slej splošna revolucija. Jedina država, ki se do sedaj nekoliko briga za uboge nesrečnike, je Grško, čegar prebivalci prirejajo vsakovrstne naprave v korist nesrečnim prebivalcem in nabirajo prostovoljne doneske v podporo pribeglih sorojakov. Vrhu tega je odpisala grška vlada večji vojaški oddelek ter vojnih potrebščin na otok, ter boče, ako se žalostne razmere v kratkem ne spremené, energično posegla vmes.

Baratieri pred vojnim sodiščem. Pet dnij traja že obravnava proti italijanskemu generalu Baratieriju in vender še ni razvidno, kakošna kazen ga bo doletela. Zaslišan je bil on in cela vrsta prič, višjih in nižjih častnikov, ki so bili v nesrečni vojski pri Amba Aladi. Akoravno se ne moremo iz dosedanjih izjav izvajati nikake končne sodbe, je vender dosedanji tek imenovane obravnave zanimiv

posebno zato, ker noče nobeden izmej zaslišancev potlačiti Crispijeve vlade ali generala Baratierija. — Zatoženi general izjavlja, da Crispijeva vlada v nobenem oziru ni pritiskala nanj, in da je vse podjetje izviralo iz njegove lastne inicijative. On pripozna celo, da mu je vlada odsvetovala napad na ogromnoje četo nasprotnikov in da je on sam, zapajoč na vsestransko pomoč italijanskih zaveznikov, z neznatnimi sredstvi podal se nad Abesince. Zatoženeec zvrča, kakor razvidno, vso krivdo nase, mej tem ko ga zaslišane priče skoro vse zagovarjajo. Tako pravi general Albertone, da se ni ravnal po naročilih poveljnika in da je njegova nepaznost jedini vzrok popolnega poraza. Tudi obrist Brusati, ki je zapovedoval tretjemu polku Arimondijeve brigade, izjavlja, da je iz lastne inicijative storil vse takratne korake. Tako popisujejo skoro vsi zaslišanci tek nesrečne vojske in le toliko je po njih mislih vlada zakrivila, da ni izvedla vseh poveljnikovih naročil. Kakor se torej razvidi iz dosedanje obravnave, se prizadevajo vsi zaslišanci, kolikor možno oprati Crispija in njegove pristaše. Da bi bila bivša vlada res tako nedolžna v tej zadevi, je popolnem nemogoče, kajti že v zeleni knjigi o Afriki so zabelježeni taki neovrgljivi dokazi, da je popolnem gotova krivda Crispijeve vlade. Da se pa v kljub temu tako marljivo zagovarja, je iskati vzroka najbrže pri Crispijevih zasebnih blagajnah, ki gotovo ne štedijo, da rešijo svojega gospoda neizogibne kazni.

Sudanska ekspedicija je bila dosedaj le največja preglavica za angleško vlado, ki ima značaj političnega poraza. Veliko neprijetnosti provzročila vladi ta zadeva v zbornici, koder jo razne stranke neprestano interpeljujejo. Predvčeranjim je pa dobila vlada nekoliko tolažbe. Kičenski paša je z dobro premišljenim vodstvom odvedel sudanske in egiptске čete v tak kraj, koder je popolno preprečil nakane derviše ter jih pregnal iz dosedanjih postojank. Ta udarec je došel za derviše ob zelo neugodnem času in so izgubili veliko mož ter precejšno zalogo streliva. Sovražniku najbrže ne boče preostajalo nič družega, nego da se umakne v nubijsko puščavo in čaka ugodnejše prilike. S tem boče angleška vlada zopet za nekaj časa potolažila nezadovoljstvo mej ljudskimi zastopniki ter ji ne boče treba odgovarjati vedno na vprašanje, kakošnih koristij da pričakuje od sudanske ekspedicije.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. junija.

† Kanonik Karol Klun.

V začetku seje budgetnega odseka avstrijske delegacije v Budimpešti se je načelnik odseka grof Vetter z iskrenimi besedami spominjal prerano umrlega delegata poslanca kanonika Klun-a ter poudarjal posebe njegovo neumorno delavnost, katero je razvijal v vseh javnih zastopih.

* * * „Südsteierische Post“ piše: „Slovenska domovina žaluje ob grobu zvestega sina... Klun se je zgodaj posvetil politiki ter jej je ostal zvest do smrti. Ker so hitro spoznali njegove zmožnosti, so ga kmalu odlikovali z raznimi važnimi dostojanstvi. Kot deželni in državni poslanec pridobil si je ter ohranil zaupanje svojih volilcev. Klun je bil previden in bistro računajoč, spreten, logičen govornik, jovijalen in takten v svojem nastopu, mil v obliki, v stvari pa vsikdar energičen. Šebe ni nikdar iskal in zato se ni lovil za trenutnimi vspehi, lastne hvale ni iskal nikoli, njemu je bilo le na tem, da doseže kaj trajnih vspehov za svojo domovino. S previdnostjo, taktom in eneržijo ob pravem času je on dosegel marsikaj, kar bi se s kričanjem in razbijanjem ne bilo doseglo. Klun in Miha Vošnjak sta se sploh smatrala kot voditelja konservativnih slovenskih poslancev. V najnovejšem času se imajo Slovenci njima zahvaliti za ustanovitev gimnazije v Kranju in v Celju. Kot politik, poslanec in vrednik je moral Klun marsikatero bridko prenesti, vender je nasproti vsem napadom in očitanjem ostal vsikdar čudovito miren in ravnodušen. Blag mu spomin!“

* * * Zagrebški „Obzor“ piše: „Kanonik Karlo Klun bio iz načela konzervativac. Vrlo vješt i marljiv radnik stekao je u parlamentarnim stvarima veliku praksu, pa je svojim uplivom i močnim svezama izposlovao za svoj narod mnogo dobra. Premda se

nije dobro čutilo u subotu, ipak je do četiri sata poslije podne sastavljao govor, kojim je po prošnji načelnika Hribara htio v delegaciji preporučiti ratnomu ministru, da pomogne Ljubljani. Bila mu zemljica laka!

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Gosp. Ivan Rihtaršič gre iz Mokronoga v Lašiče, namesto gosp. R. Gregoriča, ki ostane v Preddvoru. Novo nastavljeni so semeniški duhovniki: Josip Jerše, kaplan v Mokronogu, Matija Prellesnik, kapiteljski vikar v Novem Mestu, Josip Svigelj, duhovni pomočnik v Zagorju.

(Blag. gosp. deželni glavar Oton Detela) nam je izročil 10 gl. za Jeranovo dijaško mizo v spomin staremu prijatelju in mnogoletnemu tovarišu v deželnem zboru, preč. kanoniku Karolu Klunu.

(V spomin prerano umrlega kanonika Kluna,) blagega moža, čistega značaja in voditelja kat. narodne stranke mesto venca daruje katoliško slovensko društvo za radovljiški okraj; za katoliški sklad 5, za Ciril-Methodovo družbo 5, za Jeranovo dijaško mizo 5 in za dijaško kuhinjo v Kranju 5 gl.

J. Vurnik.
predsednik.

(Namesto venca na grob † kanonika Karola Kluna) so darovali za katoliški rokodelski dom na Vrhnikih gg.: Gabrijel V. Jelovšek, dež. poslanec itd. 10 gl.; Franc Tršar, posestnik 5 gl.; Franc Košir, kapelan 5 gl. in Luka Smolnikar, kapelan 5 gl.

(Na grob sošolcu in prijatelju, kanoniku Karolu Klunu mesto venca) za katol. sklad 5 gl.

Janez Ažman.
župnik in dež. poslanec.

(V znamenje sožalja) izročilo nam je vodstvo Blasnikove tiskarne v ime Poklukar-Blasnikove rodbine 5 gl. za Jeranovo dijaško mizo v spomin staremu spoštovanemu prijatelju preč. kanoniku K. Klunu.

(Za monsign. Jeranovo dijaško mizo.) Gospod Stefan Dužnik iz Hrenovic, 1 gl. — Gosp. A. Znidaršič, župni upravitelj v Osilnici, 2 gl. v spomin pokojnemu mladostnemu prijatelju in tovarišu župniku Strnadu. — Č. g. Blaž Petrič, župnik v Velesovem, 2 gl. — Neimenovan iz Zelenikov v spomin pok. župniku Jos. Škoficu 1 gl. — Gosp. Jan. Kristanič iz Mojstrane nabral ob priliki dveh ženitovanj za dijaško kuhinjo 2 gl. 22 kr. — Č. g. Fr. Porenta, župnik v Sori, 5 gl. namestu venca pokojnemu dekanu Kožuhu.

(Cerkvena slovesnost pri oo. jezuitih.) Jutri na praznik presvetega Srca Jezusovega se vrši cerkvena pobožnost v cerkvi sv. Florijana po nastopnem redu: Ob 6. uri zjutraj se izpostavi sv. Rešnje Telo, na to sveta maša z blagoslovoma. Ob 8. uri darujejo sveto mašo prevzvišeni knezoškof. Ob 10. uri slovesna sveta maša. Popoldne ob 1/2 6. uri slovenska pridiga, litanije in pravne molitve. Kdor se udeleži te pobožnosti in sprejme sv. zakramente, je deležen popolnega odpustka.

(Iz Komende.) Minoli teden vršila se je na Mlaki v kamniškem okraju občinska volitev, katere izid je za našo stranko sijajno izpadel. Volilci, zavedni svojih dolžnostij in pravic, prišli so polnoštevilno na volišče, kar pa seveda dosedanjemu županu očetu Svetlini nikakor ni bilo po volji, kajti že davno prišel je do prepričanja, da je edino on, ki je zmožen, vladati mlaško občino, ter mislil, da je takorekoč že zemljiško-knjižno vpisan na županski stolec. A volilci, če izvzamemo par njegovih pristašev, bili so vse drugega mnenja in so ravno pri tej volitvi hoteli pokazati, da hočejo imeti na čelu občine može trdnega, katoliškega prepričanja, može, ki ne zaje-majo svoje modrosti iz znanega ljubljanskega tro-bila „Sl. Naroda“, ter potem dosledno kakor ta list čez duhovnike in druge odlične može naše stranke pri vsaki priliki zabavljajo, v čemer se je ravno bivši mlaški župan odlikoval in se še odlikuje, pa le malo občudovalcev najde. Izid volitve bil je ta, da je prišlo v občinski odbor 6 mož naše stranke in dva nasprotna, med katerima je tudi poprejšnji župan z večino jednega glasu, katerega si pa je sam sebi dal. Županom bil je izvoljen Janez Reme iz Gmajnice, svetovalcema pa Franc Pibernik iz Gmajnice in Jože Peterlin iz Podboršta. V odboru so pa iz-med naših: Janez Pernat iz Podboršta, Janez Kočar

iz Mlake in Miha Stelè iz Gmajnice. Ti može imajo toraj večino v sedajnem občinskem odboru in prepričani smo, da bodo vedno skrbeli za to, da občina Mlaka ne bo delala izjeme drugim občinam kome-ske fare, katerim na čelu so vrli, zavedni može katoliško-narodne stranke.

(Sava je odnesla) sinoči okrog sedme ure desetletno deklico Marijo Zor vulgo Govekarjevo iz Moš pri Smledniku. Prala je ob kraju, in ker se zvečer ni več povrnila, jeli so jo domači iskati, a do danes še niso mogli izvedeti, kam so jo zanesli valovi Savini, ki so včeraj vsled mnogega deževja silno pluskali ob bregovje.

(Nova tovarna za prstene izdelke in opeko.) Iz notranjsko-bistriške doline: Naša dolina ni bila do sedaj dvomljivo srečna, da bi se bila mogla ponašati s kako fabriko. Sedaj se pa že dviguje na skrajni meji trnovske župnije pri Mali Bukovici velikanski dimnik, iz katerega se bodo dvigali dimni oblaki v višine; prizidanih je tankemu, vitkemu stolpu mnogo poslopij. To je velika tvornica za prstene izdelke in za razno opeko, katere se bo de-takaj na milijone izdelalo ter večinoma v Opatijo pošiljalo, kjer mislijo ob morju mnogo novih vil graditi. Komaj četrt ure od tvornice so pa začeli kopati premog na mestu, kjer so ga kopali pred 40 leti. Delo je bilo takrat ustavljeno, ker se ni izplačevalo, ter so imeli podjetniki izgubo. Premog sicer ni kaj dober, vendar se bo dal pri opekarnici dobro rabiti. Ljudje imajo sicer pri tem nekaj zaslužka, vendar v primeri s težkim delom le malo. Uradniško osebje se obnaša z delavci priljudno in pošteno plačuje delo, jako se pa ljudje pritožijo na nekega surovega paznika delavcev, kateri z ostudnim govorjenjem in grdim preklinjanjem ljudi žali in pohujšuje. Kakor pri drugih fabrikah, tako bodo tudi tukaj naši ljudje, ki se sedaj zelo veselé zaslužka, fizično in tudi moralno kolikor toliko na škodi; najbolj na škodi bo pa kmetovalec, kateri bo odslej še težje dobrih delavcev in najemnikov za svoja polja dobivati mogel. Ker se bo različnega ljudstva pri tvornici zbiralo, bi bilo potrebno, da se delavci v kakem delavskem društvu zberejo, da ne padejo socijalnim demokratom v žrelo, ker ti so razpregli svoje mreže tudi po naši dolini ter so že mnogo siromakov polovili. Le dobra društva na krščanski podlagi zamorejo ubogega delavca rešiti pogube! — Naj še omenim, da je lastnica nove tvornice reška akcijska družba „Banca di credito Fiumana“, katera razpolaga z milijoni.

(Razširjenje pokopališča.) Iz notranjsko-bistriške doline: Pogostoma se prestavljajo pokopališča, katera se nahajajo pri farnih cerkvah „iz zdravstvenih ozirov“, pa prav brez potrebe, na druge kraje, ter se tako občinam provzroča ogromne troške. Pravi vzrok, da se morajo pokopališča umikati, je pogostoma ta, da se dandanes, ko hoče svet veseliti se in vživati, jako nerado gleda kraj, kateri nas spominja na smrt. Včasih se temu pridružuje še drugi vzrok, vzeti hočejo namreč njeni neprijatelji cerkvi vpliv do kraja miru; raztrgati, kolikor je mogoče, vezi, katere vežejo sveto mater cerkev z njenimi umrlimi otroci; — zakon, šola, pokopališče naj se loči od cerkve in podržavi. Najboljše bi bilo po mnenju teh ljudij, da se mrtvi sožigajo, potem bo prej ugasnil spomin do njih, manj bo molitve, manj svetih maš, to bo za cerkev bridki udarec. — Pri nas je starodavno pokopališče pri farni cerkvi, na samotnem griču, na zelo pripravnem in primernem kraju. Vendar je bila tudi pri nas nevarnost velika, da se opusti ta mirodvor ter daleč od tod, na jako nepripravnem kraju s sila velikimi troški novo pokopališče priredi. Veliko se je o tem govorilo in pisalo, marsikaka komisija je ogledovala kraj — in ostalo je vendar, hvala Bogu, pri starem. Dosedanje pokopališče se sedaj razširja, tako da bo vsem potrebam zadostovalo; ljudje so pa zadovoljni in veseli, da bodo primeroma malo troškov imeli in da bodo za svoje drage ranjke, kadarkoli bodo obiskovali farno cerkev, na njih grobeh pomoliti mogli.

(Razpisane službe.) Pri okrajnem sodišču v Črnomlju služba okrajnega sodnika v VIII. razredu do 24. junija okrajnemu sodišču v Novem mestu. — Pri okrajnem sodišču v Ptujju služba zemlje-knjižnega vodje do 21. junija okrajnemu sodišču v Celju. — Služba drugega učitelja pri dvorazrednici na Krki

do 16. julija okr. šolskemu svetu v Litiji. — Na c. kr. mornarski akademiji v Reki služba asistenta za fiziko in mehaniko v prihodnjem šolskem letu. Prošnje je vložiti do 10. avgusta t. l. na c. k. mornarske akademije komando na Reki.

(Č. gosp. Korošec) župnik v Loki pri Zidanem mostu, stopil je v stalni pokoj.

(S Krasa) se nam piše: V Gorjanskem je pretečeno saboto 6. jun. prevzvišeni knezonadškof goriški posvetil novo cerkev sv. Andreja. Gorjanci so lahko ponosni na tako krasno hišo molitve. — Slavnosti primeren govor imel je preč. g. J. Grubiša župnik v Križu. Po posvečenju cerkve prejelo je okoli 110 otrok zakrament sv. birmе. — Malo čudno je bilo, da se je tamošnji župan uganil k vojaškim vajam ravno par dnij pred posvečenjem cerkve, ko je bil klican k tem že 15. maja. — V nedeljo 7. jun. delil je prevzvišeni nadvladika goriški zakrament sv. birmе v Komnu, 8. v Škerbini, 9. v Kobleglavi, 10. v Stanjelu, 11. pa v Šmarji (v Ipavi). — Novi župnik v Šmarji preč. g. Karol Cigon boleha, od kar je nastopil novo službo, na influenci. Bog mu utrdi ljubo zdravje! — Nevarno zbolel je č. g. Alojzij Bratina, vikar v Lokovcu, sv. Alojzij sprosi mu ljubo zdravje! Memento! — Na Velikem dolu bodo zidali novo šolo menda za 8000 gl. Za popravo kaplanije, da bi hitreje duhovnika vdobili, pa nimajo krajcarjev. — V Jamljih pri Devinu, nimajo že več mescev duhovnika. Ker imajo pa preveč denarja, radi tega pa ob nedeljah plešejo. Javni ples so imeli, drugega mislijo si napraviti kmalu po sv. Antonu. V Devini na praznik sv. Ivana bodo menda tudi letos rajše zgubili in opustili cerkveni shod in procesijo z bogatimi reliquijami te cerkve, kakor javni ples. Na praznik sv. R. T. so se prvič v Stevanu vdeležili procesije veterani z godbo. Lepo je bilo videti veterane — pa godba pri procesiji ni vabila k pobožnosti temveč le k raztresenosti. Videlo se je še celo mladino okoli godbe pripravljeno za ples. Se ve, da bi bilo želeti več reda pri taki veliki procesiji cele fare — pa tudi prave pobožnosti — pa žalibog, da dokler so javni plesi tako v razvadi, ni v devinski fari pričakovati lepšega vedenja — najmanj pa pri procesiji, ako se pridruži še godba. — Letina kaže nam lepo. Vreme imamo Kraševci tudi ugodno, zdaj nam pada dež, da bodemo imeli potrebno vodo v vročem poletju. Tudi sviloprejk se bodo letos dobro sponesle.

Društva.

(Pri občnem zboru c. kr. kmetijske družbe kranjske,) ki se je vršil danes v mestni dvorani, je bil izvoljen za podpredsednika g. Jos. Frid. Seunig, grajščak v Bokavcah. V odbor se bili izvoljeni gg.: V. Goll s 118, Jos. Lenarčič s 114, Oton Detela s 110, Fr. Witschl s 101, Janko Zirovnik s 101, grof Barbo z 79, A. Folahovski z 79 in dr. pl. Wurzbach z 69 glasovi.

Telegrami.

Ljutomer, 11. junija. Žalostna vest o nagli, prerani smrti gosp. kanonika Kluna, vzornega in neustrašenega prvoboritelja celokupne Slovenije, napolnila je tudi štajerske Slovence s srčnim sožaljem nad britko izgubo ter vzbudila goreče prošnje: Bog mu bodi bogat povračnik in usmiljen sodnik.

Ljutomerski Slovenci.

Pulj, 11. junija. Duboko žaleč gubitak prevrednoga druga pridružujem se istodobno opravičanju žalosti svoga naroda, čiji verni sin bio pokojni Klun. Laginja.

Trst, 11. junija. „Mattino“ objavlja brzojav iz Rima, v katerem se v obilni meri hvali govor grofa Goluhovskega o zunanji politiki.

Praga, 10. junija. Iskreno sožalje vsled smrti neumornega, vstrajnega, plemenitega borilca na polju obrtniško-političnem izraža Uredništvo „Živnostnika“.

Gradiska, 11. junija. Vsled večurnega naliva je izstopil potok Verta iz svojih bregov ter preplaval pet vasij. Škoda je zelo znatna.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

Budimpešta, 11. jun. Cesar je vsprejel včeraj švedskega prestolonaslednika v zasebni avdijeni.

Budimpešta, 11. junija. Budgetni odsek avstrijske delegacije je pričel razpravo o proračunu za Bosno in Hercegovino. Delegat Kramar je v pričetku posvetovanja ostro grajal razmere v imenovanih deželah in upravo skupnega finančnega ministra Kallaya. — V odseku ogerske deleg. za zunanje zadeve je izjavil minister, da je pripravljen pojasniti posamezne točke svojega govora o zunanji politiki. Odsek vzame to izjavo z zadovoljstvom na znanje. Delegat Falk predlaga, naj se vsprejme proračun.

Budimpešta, 11. junija. Finančni odsek ogerske delegacije je odobril včeraj proračun za skupno finančno ministerstvo za leto 1897 brez debate; ravnotako tudi proračun za skupni računski dvor. Konečno se je brez debate odobril tudi naknadni kredit za leto 1895/96.

Petrograd, 11. junija. Car je določil 250.000 rubljev, ki se imajo razdeliti v spomin njegovega kronanja.

Rim, 11. junija. V včerajšnji seji poslanske zbornice je odgovoril zunanji minister, kaj namerava vlada ukreniti glede otoka Krete, da ima vlada pred očmi dve nalogi, namreč varstvo njenih državljanov in posredovanje glede trajnega miru. V prvem oziru je odposlala jedno vojno ladjo, v poslednjem se je pa zavezala z zunanjimi velevlastmi.

Carigrad, 11. junija. V poslednjem času je bilo več pobojev mej kristijani in turškimi četami. Poslednji imajo velike izgube. Poslaniki se posvetujejo o novih korakih gledé Zeituna in Krete.

Carigrad, 11. junija. Roparska tolpa, ki je v kopaljšču Jalova odvedla sestro srbskega dragomana, zahteva 10.000 funtov odkupnine.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. e. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Štefanije.

Steklenica velja 20 kr. 126 (50-16) 6

Tuji.

9. junija.

Pri *Stonu*: Schreiner, Socher, Leder in Koppmann iz Gradca. — Schönwälder, Masser z Dunaja. — Oblath, Pollak iz Trsta. — Hixsch iz Prage. — Weizen z Reke. — Kiss iz Budimpešte. — Calvani iz Pardenone. — Havas iz Vel. Kaniže. — Gabrovšek iz Oseka.

Umrli so:

9. junija. Pavel Pais, brusar, 66 let, Studentovske ulice 11, spridenje črev.

10. junija. Oskar Fink, učenc, 9¹/₂ leta, Kravja dolina 1, peritonitis.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
10	9. zvečer	730.9	13.3	sr. vzh.	skoro jasno	
11	7. zjutraj	731.4	15.8	sr. jzah.	del. jasno	7.2
	2. popol.	731.4	21.5	pr.m. jzah.	poloblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 15.6° in za 1.6° pod normalom.

Zahvala.

436 1-1

Iz vsega srca zahvaljujemo čč. gg. duhovnike, vse sorodnike, prijatelje in sosede, ki so bili včeraj dne 10. t. m. pri pogrebu našega predragega očeta

Primoža Oblak-a

po domače Župelja,

posestnika in gostilničarja v Smedniku.

Bog plačaj vsem, ki ste molili za dušo preblagega rajnika, nas pa tolažili ob prebitki izgubi; tudi v prihodnje priporočamo nepozabnega rajnega očeta v vašo pobožno molitev.

V Smedniku, dne 11. junija 1896.

Primož Oblak, posestnik in gostilničar, Frano Oblak, e. kr. poštni kontrolor na Dunaju, sinova. — Frančiška Oblak, Marija omož. Pipan, Lucija omož. Konjar, hčere.

Izpraznjena je 429 3-2

služba mežnarja in organista v Goričah.

Prosilec naj se izkažejo s spričevali ecclijanske šole in navrstnim spričevalom svojega g. župnika pri tukajšnjem župnem uradu. — Treba, da se služba takoj nastopi.

Tovarniška zaloga 248 20-11
šivalnih strojev in pristrojov za vozarenje

Iv. Jax v Ljubljani, Dunajska
cesta šte. 13

priporoča kot najboljši pristoj za vozarenje na daljavo

„Dürkopp-Diana“

Katalogi zastoj in franko.

Prodaja apna.

Vsakovrstno apno se dobiva po najnižji ceni na drobno in na debelo na Dunajski šranghi hiš. št. 25. 427 3-2

„SIČARA“.

Za jedno lečenje (Trinkkur) zadostuje 1 zaboj z 36 litri, cena 33 kron franco štacijska Slavovski Šamac. Naslov: Sičara-uprava, pošta Modrič (Bosna). (397 33-8)

Pri rabi 387 8-4

preprog in obšivov

naj se naročé najnovejši vzorci

vzhodno-nemške tovarne za preproge

Gust. Schleising-a

Bromberg (prov. Poznanjsko).

Ti so radi svoje neprekosljive cene in lepote znani v tu- in inozemlju in se pošljejo na zahtevo franko na vse strani.

Pri naročitih vzorcev se prosi za označenje približne cene zaželjenih preprog.

Št. 18.029.

Razglas.

430 3-2

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo računi o prejemkih in stroških

1. mestne blagajnice,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske bolnice in
4. ustanovnega zaklada za 1895. leto,

od danes naprej 14 dni javni razgrnjeni v tukajšnjem ekspeditu občanom na vpogled.

Pri pretresanju in konečni rešitvi teh računov vzeli bode občinski svet navedene opazke o njih v prevdarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

6. dan junija 1896.

Vsled podiranja hiše 423 6-4

v Špitalskih ulicah št. 6

se prične popolna

razprodaja manufakturnega blaga

Fr. Petrič-a.

Prodajalo se bode pod tovarniško ceno.

Le kratek čas.

Dunajska borza.

Dne 11. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		35	
Avstrijska zlata renta 4%	122		60	
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101		30	
Ogerska zlata renta 4%	122		84	
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98		85	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	958		—	
Kreditne delnice, 160 gld.	353		60	
London vista	120		05	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58		80	
20 mark	11		75	
20 frankov (napoleonodor)	9		53	
Italijanski bankovci	44		80	
C. kr. cekini	5		65	

Dne 10. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155		25	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190		80	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98		75	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139		—	
Dunavske vravnave srečke 5%	126		25	
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107		—	
Posojilo goriškega mesta	112		—	
4% kranjsko deželno posojilo	98		50	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99		25	
Priporitetne obveznice državne železnice	221		50	
južne železnice 3%	169		15	
južne železnice 5%	129		75	
dolenjskih železnic 4%	99		50	

Kreditne srečke, 100 gld.	198	gld.	25	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	139		—	
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18		—	
Rudolfove srečke, 10 gld.	23		—	
Salmove srečke, 40 gld.	69		—	
St. Genois srečke, 40 gld.	70		—	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61		—	
Ljubljanske srečke	22		75	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154		25	
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3425		—	
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	425		—	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102		50	
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	61		—	
Montanska družba avstr. plan.	79		—	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	162		—	
Papirnih rubljev 100	127		—	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospedarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vsatni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.